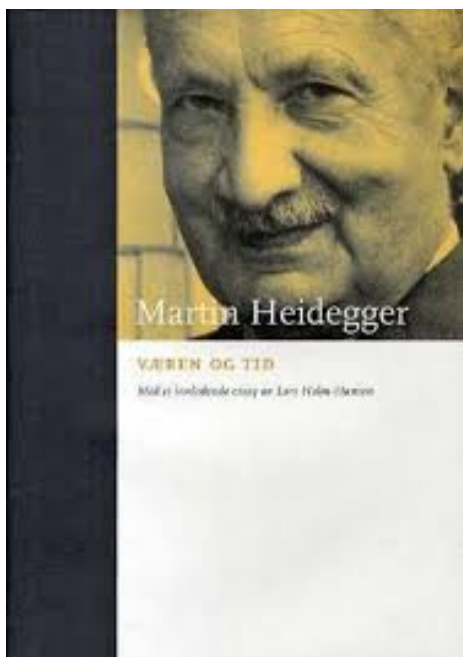

Heidegger er uovertruffen i å tenke nytt om det hverdagslige.

Martin Heidegger: "Væren og tid" (1927)

PUBLISERT 3. februar 2020

Jeg var student, det var juleferie, og jeg hadde kjøpt Væren og tid. Jeg satte meg godt til rette, peisen var tent, men allerede på side tre skjønte jeg at jeg trengte en arbeidsstol og en skrivepult.

Heidegger var opptatt av poesi, men han var ingen poet. Sett bort ifra alle nyordene, så er teksten fremdeles seig materie. Bokens tema kan oppsummeres som spørsmålet om værens mening. Svaret er det verre med.

Væren er måten tingene er forståelige for oss på. Væren angår oss fordi det er oss verden blir forståelige for. Ifølge Heidegger er mennesket og verden vevd inn i hverandre. Dermed kan vi bare besvare dette spørsmålet gjennom å undersøke vårt forhold til verden.

Heidegger var fenomenolog og opptatt av hvordan ting kommer til syne. Han var uovertruffen i å tenke nytt om det hverdagslige. De fleste ting er bruksting og viser seg som det de er i bruken og ikke gjennom sterile definisjoner av essenser. Vi er emosjonelt innvevd med verden – vi er stemte og treffes av ulike stemninger. Viktigst er likevel omsorgen, som utgjør vår ytterste begrunnelse eller «det-for-hvis-skyld». Det er i omsorgen at verdensforholdet vårt kommer klarest til syne, fordi her står livsprosjektene våre på spill.

Som hermeneutiker viste Heidegger at språket alltid er fortolkende og at den sosio-historiske konteksten avgrenser meningshorisonten vår. Her starter all forståelse – også den vitenskapelige. Væren og tid er kanskje ikke antropologisk, men det er likevel med god grunn den har inspirert psykologer til å tenke nytt om psykologi.

Henrik Berg, ved Senter for vitenskapsteori ved Universitetet i Bergen, utfordrer Helene Møllenberg, psykolog ved Avdeling for barn og unge ved Sørlandet sykehus, til å ta stafettpinnen videre.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 57, nummer 2, 2020, side 147